

Budget 2020-21

တၢ်ဟံလီၤဃာ်စ့လၢတၢ်ကသူအီၤအတၢ်ကွၢ် လီၤတဘျး

တၢ်မၤစ့ၤလီၤတၢ်ခိတၢ်သွဲတဖၣ်လၢပုၤ အီးစတြဲလယါဖိလၢအမၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ် တဖၣ်အဂီၢ်

လၢတၢ်ဟံလီၤဃာ်စ့လၢတၢ်ကသူအီၤတခါအံၤအပူၤ, ပ
ဒိၣ်အံၤဟံလီၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ် \$17.8 ဘၣ်လယၢ်လၢနီၢ်
တဂၤတၢ်ဟဲန့ၢ်အခိအ သွဲအတၢ်မၤစ့ၤလၢ တၢ်ကဆိၣ်
ထွဲမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤ, ဟံဃုာ်အါထီၣ်
\$12.5 ဘၣ်လယၢ်လၢခါဆူၣ်ညါ ၁၂ လါအတီၢ်ပူၤန့ၢ်လီၤ.
တၢ်အံၤသ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢ \$8.1 ဘၣ်လယၢ်အ

တၢ်မၤစ့ၤလၢတၢ်ခိတၢ်သွဲအဂီၢ်လၢတၢ်ဟံလီၤဃာ်လၢ
၂၀၂၀၂၁တၢ်ဟဲန့ၢ်အန့ၢ်လၢအအိၣ်ဟံလီၤနီၢ်တဂၤတၢ်
ဟဲန့ၢ်ခိသွဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျဲၤအီၤဒဲးသဲ
စးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲအသိး (legislated Personal Income
Tax Plan)န့ၢ်လီၤ.

လၢပဒိၣ်အတၢ်ဆိတလဲတဖၣ်အဖိလၢ, နီၢ်တဂၤစုာ်စုာ်က
န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကမၤဝဲဒၣ်ထဲးကွၢ်တၢ်ခိတၢ်သွဲ
လၢအအိၣ်လၢအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပတီၢ် ၂ အပူၤ, ဒိသိး
န့ၢ်အသိးဃုာ်ဒီးတဘျီအဂီၢ်တၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖိၣ်ဆါလၢ တၢ်

ထူးလီစုတစ်ခါတစ်သွဲလတစ်လဲနဲ့လအအိတ်ဝဲဒ်စုဒီး အဘဉ်စုတဖန်လ ၂၀၂၀-၂၁ နံအပူနုနီလီ.

တင်ဆိတ်ထွဲဟံင်ပီတင်အိတ်တင်ဆိးအ တင်သုတ်ထိတ်ဘျီထိတ်

ဒ်တင်လအဘဉ်ထွဲဒီးမုဂျီဝဲကွင်တင်ဂုထိတ်ကုအ တင်ရဲင်တင်ကျဲမုဂျီတင်ကဒုးအိတ်ထိတ်တင်ဖဲးတင်မတဖန် အသိး,တင်သုတ်ထိတ်ကဒါပမုဂျီဝဲကွင်ဒီးမလီတင် အီးစတြဲလယါအတင်ခါဆူညါ,ပုပုအိတ်ဟံင်အိတ်ထံး တဘျီ အဂ ၁၀,၀၀၀ ပုဝဲဒ်ဟံင် အသီတဖျါက သုဝဲဒ်ချုချုလတင်သုးထိတ် First Home Loan Deposit Scheme အတင်ဆါကတီအဖီလ်အသိးနုနီ လီ.

တင်လီအခါ ၁၀,၀၀၀ ကဘဉ်တင်ဟံင်လီအီလ ၂၀၂၀-၂၁အပူလတင်ကဆိတ်ထွဲတင်ပုဟံင်အသီတ ဖျါမုတမုဟံင်လတင်သီထိတ်သီအီတဖျါနုနီလီ. တင်အံကပဲဝဲဒ်ပုပုဟံင်အိတ်ထံးတဘျီတဖန်လ တင်ကမနုစုဒုးလီလတင်ကသုတ်ထိတ်ဟံင်အသီတဖျါ မုတမုဟံင်လတင်သုတ်ထိတ်အီသီလအစုအုတ် အိတ်ဝဲထဲသိးစု ၅ မုးကယါ,ဃုဒီးတင်အုတ်ကီလ ၁၀ ပ ဒိတ်အအိတ်လအထိတ်ဘး ၁၅ မုးကယါစုတင်ဃုလီတ ခါနုနီလီ.

တင်သုတ်ထိတ်ဘျီထိတ်ဒ်သိးကျဲမုဂျီကျဲဘိ တိအဂါဆူညါအတင်ဘျါလီစု

စးထိတ်လ COVID-19 တင်ဆါသတြိတ်စးထိတ်လံလံ ပဒိတ်အံဟံင်လီအသးလတင်ကဘျါလီအထိတ်စု \$14 ဘုလယာ်လတင်သုတ်ထိတ်ဘျီထိတ်အသိးလကဲထိတ် တင်လံဒီးလဲအသးလံတဖန်လါခါဆူညါလွံနုနီအဂီ

လီ.တင်တိတ်ကျဲသုတ်တဖန်အံကဆိတ်ထွဲအထိတ်တင်ဖဲး တင်မအဂါ ၄၀,၀၀၀ ဆူညါတခါဖဲအတင်သုတ်ထိတ် အဆါကတီနုနီလီ.

တင်ဘျါလီစုတခါအံမုဂျီတင်လအဘဉ်ထွဲဒီးပဒိတ်အတင် မနီနီမယါအနုနီ၁၀ တင်လဲထိတ်ကုလီအတင်သုတ် ထိတ်ဘျီထိတ်အတင်ဘျါလီစုအဂျီ,လတင်မလဲထိတ် တင်လံအီဆူ \$110 ဘုလယာ်ဒီးဆိတ်ထွဲတင်လံတင်ဖဲး တင်မ ၁၀၀,၀၀၀ လတင်ဖဲးတင်မအလီအ ကျဲလအ အိတ်လအထံကီတင်လီဝဲဒ်နုနီလီ.

တင်ဆိတ်ထွဲမုဂျီဝဲတင်ဖဲးတင်မဒီးတင် ဘျါလီစုတဖန်

လတင်ကဆိတ်ထွဲတင်ဘျါလီစုလအသိးဒီးမအါထိတ်မုဂျီ ဝဲအကျိတ်အစုအတင်လဲတရဲးအသး,ပဒိတ်အံဟံင်ဝဲဒ် တစိတ်တလီဒ်သွဲအတင်ထုးနုနီတင်,လအကအိတ်ဝဲဒ်လ 3.5ကကွဲမုဂျီဝဲတင်ဖဲးတင်မ"ဖန်(အါနုနီမုဂျီဝဲတင်ဖဲးတင် မ ၉၉ မုးကယါ)လအဟံင်တင်မဆူပု မတင်ဖီလ အနီဂံအိတ်ဝဲဒ် 11.5 ကကွဲဃုဃုနုနီလီ.တင်ထုး နုနီတင်ခါအံတင်ကသုအီလ \$200 ဘုလ ယာ်ဃုဃု ဃုဃုတင်ဘျါလီစုလအဟံင်ဃုဃု တင်ဘျါလီ ၈၀ မုးက ယါလတင်မလီစုအပုသုတင်စုလီဒိတ်ခိတ်ခိတ်မုဂျီဝဲလ တမုဂျီခိတ်လါခိတ်လုဘဉ်နုနီလီ. စးထိတ် ဟါဂုနုနီရံင် ၃၀ မဲးနုး (AEDT) ဖဲ ၆ သီ အီးကထိဘဉ် ၂၀၂၀ နံတု လီလ ၃၀ သီ လါယု ၂၀၂၂ နံနုနီ,မုဂျီဝဲတဖန်က ဟံင်ထိတ် \$5 ဘုလယာ်လအကထုးလီစုတင် အပု အလအပုလအကြားဘဉ်တုထိတ်ထိတ်ဘးဒီးတင်စုလီ ဒိတ်ခိတ်လအလုအပုတခါလ်လ်အဂီလါနုနီလအဝဲ သုတ်ထုနုနီလီဝဲဒ်နုနီလီ.

တင်အပုလတင်ကမဂုထိတ်တင်မလီစုလအပုသုတင် စုလီဒိတ်ခိတ်တဖန်လအကြားဘဉ်တုထိတ်ထိတ်ဘးလ

အအိတ်ဟ်စၢၤလံတဖၣ်တၢ်ကမၤအိတ်ထီၣ်အီၤဖဲတၢ်ဆၢ ကတီၢ်တခါအံၤန့ၣ်တၢ်ထုးကွၢ်အီၤအလၢအပျဲၤသ့စ့ၢ်ကိး လီၤ.

ပဒိၣ်အံၤကပျဲၤစ့ၢ်ကိးခိပနံၣ်တဖၣ်လၢအကဟ့ၣ်ထီၣ် \$5 ဘွၣ်လယၢၣ်လၢတၢ်ကမၤလိာ်က့ၤအတၢ်တန့ၢ်ဘၣ်လၢအ ထီၣ်ဒါအပူၤကွၢ်အထိးနီၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လံ တၢ်အခိလၢအဂီၢ်,ကန့ၢ်က့ၤဝဲတၢ်ဟ့ၣ်လီၤကဒါအီၤန့ၣ် လီၤ. တၢ်ဟါမၤလၢတၢ်ဟဲက့ၤစီၢ်န့ၢ်အီၤကအိတ်ဝဲဒၣ် ၁ ကကွဲၢ်ဃုာ်ဃုာ်လၢအိပနံၣ်လၢအဒီးလဲဝဲဒၣ် ပှၤမၤတၢ်ဖိ ၈.၈ ကကွဲၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟါမၤလၢအကဲထီၣ်ဖဲ ၂၀၂၁-၂၂ န့ၣ်တၢ်ဟဲက့ၤစီၢ်န့ၢ်အီၤလၢအထီၣ်ဒါတၢ်အထိးနီၤလၢတၢ် မၤန့ၢ်အီၤဖဲမ့တမ့ၢ်ဖဲ ၂၀၁၈၁၉န့ၣ်တဖၣ်ကသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ် လီၤ.

ခိပနံၣ်လၢအကြးဘၣ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးကယုထၢထီၣ် လၢတၢ်ကဒီးန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါခိသ့ဖဲအဝဲသ့ၣ်တီၣ်ထီၣ် ၂၀၂၀-၂၁ဒီး ၂၀၂၁-၂၂ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကဒါခိသ့န့ၣ်လီၤ.

အီးစတြလယါလၢအမ့ၢ်ဒိၣ်ကွၢ်တၢ် ထံကီၢ်တဘျုး

COVID-19 တၢ်ဆါသတြိာ်အံၤဒုးလဲၤတၢ်လံတၢ်သ့ဝဲဒၣ် ဒိၣ်ကွၢ်တၢ်စဲးဖိကဟ့ၣ်ခိဖျိအီးစတြလယါအမ့ၢ်ဝဲတဖၣ် ဒီးပှၤပှၤသ့တၢ်တဖၣ်လၢအပျဲၤပှၤအါဒါအါဂၤကပျိာ်လဲ အတၢ်ဖဲတၢ်မၤဆတဖၣ်ဒီးကွၢ်လဲၤမၤကတၢ်ဖဲတၢ်သ ဘၣ်သဘျုးအကတီၢ်ဆူညါန့ၣ်လီၤ.

ပဒိၣ်အဒိၣ်ကွၢ်တၢ်မုၢ်ဝဲၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Government's Digital Business Plan) ကသ့ၣ်ထီၣ်အ သးလၢတၢ်လဲၤတခါအံၤ လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲတၢ်မၤန့ၢ်သ့ တၢ်အံၤလၢအအါန့ၢ်သ့စဲးဖိကဟ့ၣ်တခါအံၤလၢမုၢ်ကျိၤ ဝဲၤကွၢ်ဒိတကဘျုးဆူၣ်န့ၢ်အလီၢ်-ခိဖျိမုၢ်ဝဲၤဒီးပှၤပှၤသ့ တၢ်တဖၣ်ခံဖုလၢန့ၣ်လီၤ.

စ့ \$4.5 ဘွၣ်လယၢၣ်အတၢ်ဘျုးလီၤအါထီၣ်တခါန့ၣ်တၢ် ကထၢန့ၣ် လီၤအီၤဆူ NBN Co အပူၤန့ၣ်ကဟဲစီၢ်အ့ ထၢၣ်နဲးဘရီးဘဲနဲ လၢအချ့ဒိၣ်မးတခါဆူဟံၣ်ဖိယီဖိ တဖၣ်ဒီးမုၢ်ဝဲၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်လၢအကကွဲၢ်န့ၣ်လီၤ. \$29.2 ကကွဲၢ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲကဆိၣ်သ့ထီၣ်စ့ၢ်ကိး အ့ထၢၣ်နဲး 5G အပှၢ်ယဲၤဘျးစဲလၢအကကဲထီၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်မၤညီမၤဘျါလီၤဝဲဒၣ် မုၢ်ဝဲၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒိၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်နိးတၢ်ဘျးအပျဲၤဂီၤဂီၤမ့ၢ်တၢ်အခိၣ် သ့ၣ်လၢပဒိၣ်အမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤအတၢ် ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအီးစတြလယါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၤအံၤအယိပဒိၣ်အံၤမၤညီမၤန့ၢ်တၢ်လၢမုၢ်ဝဲၤတဖၣ် ကဘျုးလီၤအစ့,မၤကဲထီၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်,ခိဆၢ တၢ်တၢ်တဖၣ်ချ့ဒီးဟံးန့ၢ်ကွၢ်ခွဲးယာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဟ်လီၤစ့လၢတၢ်ကသ့အီၤတခါအံၤအပူၤ,ပဒိၣ် အံၤက-

- ကမၤဘျုးဒီးမၤအီၤလၢတၢ်သ့စဲးဖိကဟ့ၣ်ဒိၣ်ကွၢ် တၢ်လၢတၢ်ဘျုးဂီၢ်ဝဲၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျိၤအ ကွၢ်တဘျုးမံၤအဂီၢ်လီၤ.
- မၤစ့ၤလီၤတၢ်ဘျုးလၢအဟ်လီၤတၢ်အပူၤကလံၤ လၢအလီၢ်တအိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်လၢအမၤတံာ်တံာ် မုၢ်ဝဲၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ
- ဆိၣ်ထွဲမုၢ်ဝဲၤဆဲးဆဲးဖိဖဲတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ကဒါအက တီၢ်

ပုဒုဒ်ကဲထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ဒီးလဲ အစ့ (JobMaker Hiring Credit)

ပဒိၣ်အံၤအိၣ်ဒီး JobMaker Hiring Credit အသီတခါလၢကမၤ စၢၤမၤဆူၣ်ထီၣ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤအခါဖဲတၢ်ဂ့ၤထီၣ်အ ကတီၢ်နီၤဖျါတၢ်ဟ့ၣ်မုၢ်ဝဲၤတဖၣ်ဒီးတၢ်သးစဲတဖၣ်လၢအ ကဒီးလဲအထီၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအမ့ၢ်သးစၢ်ပုၤယု တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၁၆ န့ၣ်တုၤ ၃၅န့ၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. JobMaker Hiring Credit မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်တခါလၢအဘၢၣ်ဃးဒီးပဒိၣ် JobMaker Planလၢတၢ်ကမၤဆူၣ်ထီၣ်အိၣ်စံးစံးလၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် အတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ကဒါန့ၣ်လီၤ.

JobMaker Hiring Credit န့ၣ်တၢ်ထီၣ်တယၢ်ဟံးအီၤလၢ **တၢ်ကဆိၣ်ထွဲဒ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်လၢသးစၢ်ဖိတဖၣ် အဂီၢ်အခါ ၄၅၀,၀၀၀** ဒီးအပူၤကလၢကဲဒ်ဒ် \$4 ဘ့ၣ်လယၢ်စးထီၣ် ၂၀၂၀-၂၁ တုၤ ၂၀၂၂-၂၃န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျၢလီၤစ့လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မၤလိသ့ ထီၣ်သးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤအတၢ် ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်

ပဒိၣ်အံၤမၤဝဲဒ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒ်တၢ်မၤအ ခိၣ်သ့ၣ်တခါလၢအဘၢၣ်ထွဲဒီးအ JobMaker Plan န့ၣ် လီၤ. ပဒိၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးကမၤတၢ်အံၤကဆိၣ်ထွဲပုၤဒ်သိး ပုၤကမုၢ်တဖၣ်ကန့ၣ်လီၤဘၣ်ဆူၣ်တၢ်မၤဒီးမၤလီၤတၢ်အိၣ် စံးစံးလၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအဘၢၣ်ဝဲဒ်တဖၣ် လၢအခါဆူၣ်ညါတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤသိၣ်လိတၢ်ဖံးတၢ်မၤ(JobTrainer)-ဒုးဒိၣ် ထီၣ်အိၣ်စံးစံးလၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီးတၢ်မၤအဂီၢ်သဟီၣ်
- တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအသီတဖၣ်အံၤမၤစၢၤဝဲ ဒ်တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ကဒါန့ၣ်လီၤ
- တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢပုၤယုတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်
- တၢ်အါထီၣ်ဒီးပုၤဖျါထီၣ်ကိၣ်လၢအအိၣ်ကတဲာ်က တီၤလံအသးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်
- တၢ်မၤလိအဖုၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဒုးသ့ဒုးဘၣ်က ဒါဒီးမၤသ့မၤဘၣ်အါထီၣ်အိၣ်စံးစံးလၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢလၢပိာ်မုၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

ပဒိၣ်အံၤဟ့ၣ်လီၤဝဲဒ် ၂၀၂၀ ပိာ်မုၢ်အမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်ဟံးဖျါ(Women’s Economic Security Statement)လၢတၢ်ကမၤအါထီၣ်ပိာ်မုၢ်အတၢ်မၤအဂီၢ် သဟီၣ်အတၢ်ဟံးထွဲဟံးယုာ်,မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်မၤန့ၣ်ဘူးလဲအ တၢ်အိၣ်သးဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်အိၣ်သ ဘျၢန့ၣ်လီၤ. စ့ \$240.4 ကကွဲၢ်အဘိၣ်အံၤကဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအခွဲးအယၢ်တဖၣ်,တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢမိာ်ပာ်တ ဖၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢပိာ်မုၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အလီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤဟံးယုာ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လၢ အဆိၣ်ထွဲပိာ်မုၢ်အတၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်, ဒီးမၤအါထီၣ်ခွဲးယၢ်တဖၣ်လၢပိာ်မုၢ်လၢအဖံးမၤတၢ်လၢ စဲအ့ၣ်,စဲးဖိကဟ့ၣ်,တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်တၢ်ဒွဲး (STEM),မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်လၢပိာ်ခွဲးဒိၣ် စိအီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဆိပ်ထွဲဝဲဒ်တၢ်ဘၣ်ကဲထီၣ်ထုးထီၣ်ဒီး တၢ်ဃိထံသ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် အပူၤ

COVID-19 တၢ်ဆါသကြိၣ်ဒုးန့ၣ်လီၤတၢ်ကပီၤဆူတၢ်အ
ကါဒိၣ်လၢတၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤတၢ်အပီးအလီးအပျံၤကွီၤ
တဖၣ်အပူၤဒီးတၢ်အိၣ်ဝဲဒ်စၢ်ယံၣ်စၢ်ယီၣ်,ပျီၣ်လဲအသး
လၢတၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်သ့ဒီးတၢ်မၤသီထီၣ်တၢ်အတၢ်
သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပဒိၣ်အစ့\$1.5 ဘ့ၣ်လယၢၣ်ချုးစီၤတၢ်တုထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်အ
တၢ်မၤအ ကျဲခိၣ်သ့ၣ် (Modern Manufacturing
Strategy)ကတီၢ်ယံၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါအံၤဆိၣ်ထွဲအီး
စကြၢ်လယါမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဂ့ၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပဒိၣ်အံၤဘျၢလီၤအါထီၣ်စ့ \$2ဘ့ၣ်လယၢၣ်တခါလၢတၢ်
ဃိထံသ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ခိၣ်သ့အတၢ်ထုးန့ၣ်တၢ်
န့ၣ်လီၤ.

လီၤဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးအ တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ကဒါတၢ်ဆါတၢ်ပူၤတၢ် အသန့တဖၣ်

လၢထံကီၢ်ဒိတဘၣ်အပတီၢ်,ဟံၣ်ဃီအလီမ့ၢ်အူအပူၤတ
ဖၣ်စ့ၤလီၤဝဲဒ်တုၤ 4.7 မျးကယၤစးထီၣ်လၢဒိၣ်စဲဘၣ်
၂၀၁၈န့ၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆါလီမ့ၢ်အူဒိတခါအပူၤတဖၣ်စ့ၤ
လီၤဝဲဒ်လၢအပူၤကွၢ် ၁၂လၢအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကပၤဃာ်တၢ်အပူၤလၢအစ့ၤတဖၣ်အဂီၢ်, ပဒိၣ်
ကမၤသကိးတၢ်ဒီးပူၤဟ့ၣ်တၢ်လၢတဘၣ်ဃးဒီးပဒိၣ်လၢ
တၢ်ကမၤအါထီၣ် တၢ်ထုးထီၣ်လီၤအဂံၢ်အကံၢ်အစီဒီး
ထံကီၢ်ပဒိၣ်တၢ်ကူၣ်လိာ်ကရၢကမၤလီၤတံၢ်သန့လၢအမၤ

တၢ်န့ၣ်မၤတၢ်သ့ဒီးမၤလိာ်အသးဒီးလီၤကဝီၤတၢ်အိၣ်သး
န့ၣ်လီၤ.

ပဒိၣ်အံၤမၤစၢၤဒုးဘၣ်ဘၣ်ဝဲဒ်အီးစကြၢ်လယါအလီမ့ၢ်
အူ,သိဒီးကံသဝံအတၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤလၢတၢ်ကဟ်အ
ပူၤလၢအစ့ၤ,ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအသီတဖၣ်ဒီးဆိၣ်
ထွဲလီၤကဝီၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိၣ်ထွဲလီၤကဝီၤလၢကသ့လဲၤခိဖျိ တၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်

ပဒိၣ်အံၤဆၢထၢၣ်သဃဲဒီးလီၤကဝီၤအီးစကြၢ်လယါလၢ
အဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်အိၣ်ဂၢ်အိၣ်ကျဲၤလၢထံဒိၣ်နိယွၤ,မ့ၢ်
အူအိၣ်တၢ်,တၢ်ကိာ်ဃုထီဒီးအခဲအံၤ COVID-19 န့ၣ်လီၤ.
ခိဖျိလီၤကဝီၤအဂီၢ်တၢ်မၤစၢၤအစ့ဘိၣ်လၢအအါန့ၣ် \$550
ကကွဲၢ်န့ၣ်ပဒိၣ်ကဆိၣ်ထွဲပလီၤကဝီၤတဖၣ်ဒ်သိးအကဂ့ၤ
ထီၣ်ကဒါကွၢ်ဒီး COVID-19 အတၢ်ဒိဘၣ်မၤဟူးတဖၣ်
န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤသ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်
ဟ့ၣ်လီၤခိဖျိ စ့ \$1 ဘ့ၣ်လယၢၣ်လၢ COVID-19 အတၢ်
မၤစၢၤဒီးတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ကွၢ်အစ့ဟ်ကီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

အီးစကြၢ်လယါလၢအဘၣ်ဘၣ်ပူၤဖျဲးဒီး သ့လဲၤခိဖျိကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်

ပဒိၣ်အံၤသ့ၣ်ထီၣ်ထံနိအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်လၢ ၂၁
ယၢဖျိန့ၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးတၢ်ကမၤစၢၤမၤအါထီၣ်ပထံနိအ
တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်,သ့ၣ်ထီၣ်လီၤကဝီၤတၢ်သ့ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်
တၢ်ကီတၢ်ခဲ,ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်ပ
တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျဲးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဘျၢလီၤစ့ \$2 ဘ့ၣ်လယၢၣ်တခါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒ်လၢတၢ်
တီၢ်ကျဲၤ အသီတခါအဂီၢ်လၢအအိၣ်လၢ ထံကီၢ်အထံ
အနိအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အစ့ဟ်ကီၤ

(National Water Infrastructure Development Fund) ကဆိပ်ထွဲပျံ့လှေခံတစ်စီးထံအတတ်သူထိပ်ဘို့ထိပ်ခိဖို Grid နှင့်လီ။

ပဒိန်အံးဘျာလီစိုကီးစု \$270 ကကွဲလ်လါမာရ်-ဒါလွန် ပျာတဝါအတတ်ဘျာလီစုအစုဘိန် (Murray-Darling Communities Investment Package) လါအကမဂ့ထီထိထံကျိအတတ်အိန်ဆုန်အိန်ချဲဖဲတဘျီပီဆိန်ထွဲဒဲဒဲ လီကဝါတတ်ဒိန်ထိထိထိန်န့လီ။

လါတတ်ကမလီတတ်ကလံစီးအီးစတြလယါအံးကန့ ဘျးန့ဖိန်ထဲဒဲဒဲလါတတ်သူထိထိဘို့ထိထိလါတတ်ကဆိန် ထွဲတတ်မလါအတတ်ဖဲတတ်မလါအကါဒိန်တဖန်ဆုညါ ကသ့အဂီ, ပဒိန်အံးဒဲထိထိထိလံကလံစီးအီးစတြလ ယါတတ်သူထိထိဘို့ထိထိအလီအကျဲ(NAIF) လါခါဆုမဲ ညါ ၅ နံ, တုလီလါလါယု ၂၀၂၆, ဒီးမလဲထိထိအ တတ်ဒဲလီအတတ်ပနီနီဘာတဖန်န့လီ။

ဒီသဒါဝဲဒဲဒဲပဒိန်ယါန့ဆုန်

ပဒိန်အံးဘျာလီဝဲဒဲဒဲစု \$47.4 ကကွဲလ်လါတတ်ကဒီသဒါ ပပိန်လဲတဖန်ဒီးမဂ့ထီထိထိကဒါက့အတတ်အိန်ဆုန် အိန်ချဲဒီးဟ်လီအသးလါကဟ့ဝဲဒဲဒဲစု \$29.1 က ကွဲလ်လါတတ်ကမလါလီတတ်လီပျံ့လါအဘာထွဲဒီးတတ် အစုအပျံ့အတတ်ဘာဘာသီလါခိန်မိဝါးသ်အဟိန် ခိန်အလီန့လီ။

ပဒိန်အံးကဘျာလီစု \$249.6 ကကွဲလ်လါခါဆုညါ လွံနံ လါတတ်ကမလီထိထိတတ်သူကဒါက့ပီးလီလီလံတဖန် အတတ်သူထိထိဘို့ထိထိ, မလါလီတတ်ကမ့ကမ့ဒီးတတ် သူကဒါက့တတ်ပီးလီလီလံလါအီးစတြလယါအပူန့ လီ။

ဒီသဒါ, ထံခိဒီးကူစါယါဘျီ COVID-19

လါစုလါတတ်ဟ်လီလါတတ်ကသူအီတခါအံးအပူပဒိန် အံးကဘျာလီစု \$4.9 ဘုလယာလ်လါတတ်အိန် ဆုန်အိန် ချဲအတတ်ဖဲတတ်မလါတဘျးခါအပူလါတတ်ကမလီတတ် အီးစတြလယါတဖန်ကဒီးန့တတ်ဆူးတတ်ဆါအတတ်ကွဲ ထွဲကဟ့ကဟ်ဆုညါဒီးဆိန်ထွဲအဲဒဲဒဲဒီးအတတ်လိန် ဘာလါတတ်ဆါသတြိန်လဲတတ်အကတီန့လီ။ တါခါဆါလါအအိန်စာယံးစာယံးဒီးတါနီဖးအတတ်လိန် ဘာထဲအံးထဲန့ကမလါတတ်အိန်ဆုန်အိန်ချဲအသန့လါ တတ်ကခါဆါ, ဒီသဒါဝဲဒဲဒဲအီးစတြလယါဖဲလဲန့လီ။

တတ်ဆိန်ထွဲဒဲဒဲအီးစတြလယါဖိတ ဖန်ဖဲတတ်ဆါသတြိန်လဲတတ်အကတီ

ပဒိန်အံးဟ့ဝဲဒဲဒဲကျိစုအတတ်မလါလါတတ်အိန်ဟ်စါ အသးဒ်သီးလါညါဆုအီးစတြလယါဖိလါတတ်ကဆိန်ထွဲ အဲဒဲဒဲဒဲ COVID-19 တတ်ဆါသတြိန်လဲတတ်အကတီ, ဟ်ယု

- JobKeeper တတ်ဟ့အလဲ
- ကျိစုအတတ်ဟဲန့လါနီတဂါစုစုအဂီ
- မုကျိဝဲကွဲတတ်ဆိန်ထွဲမလါတတ်ဟ့အလဲ ခံခါလါပုအိန်ပုစုဒီးပုဒီးန့တတ်လါအကြား ဘာတုထိထိထိဘးလါအဂါတဖန်
- တစိတလီတတ်မန့သူဝဲဒဲဒဲပုပုအဲန့ဂျာန်

Your Future, Your Super

ပဒိန်အံးဟ့လီအသးလါကမကဲထိထိပုအီးစတြလ ယါဖိတဖန်အပူပုအတတ်မလါအံးဆုန်ဒိန်ထိထိလါအဲ

သွပ်အင်ဒိုသီးအကမဆူညံထိပ်အဝဲသွပ်အတင်အိပ်ဘုံး
လာတင်မအတင်ဟ်ကီၤစ့န့ၣ်လီၤ.

ပဒိပ်အ *Your Future, Your Super* အတင်မၤဂ့ၤထီၣ်
တင်တဖၣ်မ့ၢ်ပတီၢ်အသီတခါလာပဒိပ်အတင်မၤဂ့ၤထီၣ်
ကဒါတင်အတင်ရဲၣ်တင်ကျဲၤဒီးကထံၣ်အီးစတြဲလယါဖိတ
ဖၣ်ဟ်ကီၤစ့ \$17.9 ဘုလယာ်လၢခါဆူညါအနံၣ်တဆံ
န့ၣ်လီၤ.

ဟ်အီးစတြဲလယါပူၤပူၤဖျဲးဖျဲး

အီးစတြဲလယါအ့ထာ်နဲးအတင်ဘိၣ်တင်ဘါတင်မၤတင်
သ့အပတီၢ်န့ၣ်ဆူၣ်ဝဲဒၣ်,ဘၣ်ဆၣ်တင်လီၤပျံၤလၢပဘၣ်
ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်လၢလီၤပှ်ယဲၤအဖီခိၣ်တဖၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်
လီၤ. COVID-19 အံၤနဲၣ်ဖျါထီၣ်မ့ၢ်ပဒိပ်မ့ၢ်ဒီးမၤတင်လၢ
လီၤပှ်ယဲၤအဖီခိၣ်ဆံးဒိၣ်ဆံးအါလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ပဒိပ်အံၤ
ကဟ့ၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်စ့ \$201.5 ကကွဲၢ်လၢတင်ကမၤ
ကဲထီၣ် ၂၀၂၀
အ့ထာ်နဲးတင်ဘိၣ်တင်ဘါအတင်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်(2020
Cyber Security Strategy)န့ၣ်လီၤ.

ပဒိပ်အံၤဆိၣ်ထွဲဝဲဒၣ်ပုၤလၢအဟ်ပုၤပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးခိဖျိတင်
ကသ့ဝဲဒၣ်စ့ \$300.2 ကကွဲၢ်လၢ AFP ကမဆူညံထိပ်အ
ဝဲသွပ်အတင်သ့တင်ဘၣ်လၢတင်ကဟ်အီးစတြဲလယါပူၤ
ပူၤဖျဲးဖျဲးလၢတင်လီၤပျံၤလၢတင်န့ၣ်ပာ်ဘၣ်အီၤအဂ့ၢ်တညီ
အတင်အိၣ်ဝးတရံးတခါလၢအဒိပ်ထီၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တင်ဆိၣ်ထွဲဝဲဒၣ်ပလီၢ်ကဝီၤ

အီးစတြဲလယါအိၣ်ဒီးတင်သးစဲလၢအယိၣ်ဒီးလူၤပိၣ်ထွဲ
တင်အံၤလာတင်ဂၢ်တင်ကျဲၤ,တင်ဘိၣ်ထီၣ်ညီထီၣ်ဒီးတင်
သ့လဲၤခိဖျိတင်ဂ့ၢ်ကီၤလၢ ပစံးဖူးတင်ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး
အ့ရှၢၣ်အပူၤလၢအဖျါဝဲဒၣ်လၢ Pacific Step-Up ဒီးတင်
မၤအိၣ်ထီၣ်သီလၢအဂၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပဒိပ်အံၤမၤလီၤတင်တင်ဂ့ၤထီၣ်လၢပလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်အ
ပူၤန့ၣ်လီၤ.

- ဘျါလီၤစ့လၢ COVID-19 Vaccine Access
ဒီးတင်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတင်ဘိၣ်တင်ဘါအတင်
ရဲၣ်တင်ကျဲၤ(Health Security Program)လၢ
ပစံးဖူးတင်ဒီးမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအ့ရှၢၣ်ထံကီၢ်တ
ဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- အီးစတြဲလယါအတင်သ့ၣ်ထီၣ်ဘိၣ်ထီၣ်ကျိၣ်စ့ဂ့ၢ်
ဝီအတင်မၤလၢ ပစံးဖူးတင်အဂီၢ်
- COVID-19 Recovery- ဆိၣ်ထွဲဝဲဒၣ်ပစံးဖူးတင်ဒီး
Timor-Leste
- ဟ့ၣ်လီၤတင်ဘိၣ်တင်ဘါအတင်သ့ၣ်ထီၣ်ဘိၣ်ထီၣ်
အတင်တိၣ်ကျဲၤလၢမ့ၢ်န့ၣ်ကလံၤထံးပစံးဖူးတင်န့ၣ်
လီၤ.